

یادداشت

روزنه اقتصاد

اینها تنها یک اشتباه لفظی یا تهدید توخالی نیست، بلکه پشتوانه آن عَده و عَده‌ای است که فراهم کرده‌اند و اسرائیل خود را با انواع سلاح تهاجمی در اطراف ایران به زمین نشاندۀ است. حتی اگر مذاکرات نیم‌بند امروز با پادرمیانی پاکستان به ثمر بنشیند و مثلاً آمریکا صلح‌نامه امضا کند (که با بازی‌های دیپلماسی آنها بعید است) اسرائیل و به تبع آن برخی همسایگان وابسته به اسرائیل خواهند گفت ما که امضا نکرده‌ایم و مستقل هستیم و به دنبال اجرای سیاست‌های توسعه‌طلبانه و محو یا تسلیم ایرانیان هستیم. در اینجا باید گفت مگر ما با آمریکا و سایر قدرت‌ها موافقت‌نامه برجام را امضا نکردیم و آمریکا آن را منتفی دانست و به بهانه‌های واهی به حمله نظامی روی آورد. پس هر موافقت‌نامه‌ای، مجدداً احتمال انتفاز از سوی دشمنان را دارد. در این راستا ما نبردی طولانی و فرسایشی در همه جبهه‌ها خواهیم داشت و هرچند باورمان نمی‌شد که آمریکا و اسرائیل به ما حمله کنند و گاه پشتوانه خود را برخی کشورهای سیاست‌پیشه یا خائن تاریخی می‌پنداشتیم اما دیدیم که این امر به تحقق پیوست، و حسب آنچه دیده می‌شود، ادامه خواهد یافت. در این رهگذر سهم خواهی و تضعیف داخلی آریا نهایتی جز نابودی خود سهم‌خواهان و فرصت‌طلبان نخواهد داشت؟ مگر آنکه از پیش امان‌نامه داشته باشند. آریا برای ملت ایران جز مبارزه با مدعیان متوهم داخلی که آب به آسیاب دشمن می‌ریزند، اصلاح امور اقتصادی و اجتماعی، وحدت و همبستگی و پشتوانه دلیرمردان مسلح به‌ویژه هوافضای سپاه و صرفه‌جویی و بستن سوراخ‌ها و نابودی موش‌ها راهی وجود دارد؟

هنر حفظ همیشگی هرمز وتعامل فعال با چین

۲. رفتار چین در قبال هند نیز اهمیت فراوانی دارد. هند به‌عنوان رقیب سنتی پکن، در شرایط جدید با فشارهای اقتصادی بیشتری مواجه شده است. چین با سیاست «تأخیر و تبعیض» در صادرات سوخت، هزینه‌های حمل‌ونقل و انرژی هند را افزایش داد، در حالی که متحدان نزدیک خود مانند پاکستان را با شرایط آسان‌تر حمایت می‌کند. این وضعیت می‌تواند در بلندمدت بر تصمیمات امنیتی و مرزی دهلی‌نو نیز اثرگذار باشد.

۳. از سوی دیگر، بحران هرمز فرصتی برای چین فراهم کرده تا پروژه کاهش وابستگی جهان به دلار را سرعت ببخشد. پکن تلاش کرده فروش انرژی را به استفاده از یوان پیوند بزند و کشورهایی را که نیاز فوری به انرژی دارند، به انجام معاملات خارج از نظام دلاری ترغیب کند. این روند، به تدریج وابستگی اقتصادی کشورها به ساختار مالی چین را افزایش می‌دهد. ۴. هم‌زمان، چین از بحران جاری برای تسریع در توسعه انرژی‌های پاک نیز بهره برده است. سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی خورشیدی و بادی در ماه‌های اخیر به‌شدت افزایش یافته و صادرات فناوری‌های مرتبط با انرژی پاک از چین رشد درخو‌ر توجهی داشته است. بسیاری از کشورها نیز برای کاهش آسیب‌پذیری خود در برابر بحران‌های مشابه، به واردات فناوری‌های چینی روی آورده‌اند. به این ترتیب، بحران هرمز به ابزاری برای خودکفایی در انرژی و گسترش نفوذ اقتصادی و سلطه فناوریانه چین تبدیل شده است.

بااین‌حال، تصور بهره‌مندی کامل چین از بحران، تحلیلی ناقص خواهد بود. اقتصاد چین همچنان به ثبات تجارت جهانی و امنیت مسیرهای دریایی وابسته است. هرگونه بحران طولانی‌مدت که به رکود جهانی و اختلال در زنجیره تأمین منجر شود، در نهایت بر صادرات و رشد اقتصادی چین نیز اثر منفی خواهد گذاشت. علاوه بر آن، پکن هنوز توان کامل برای جایگزینی ساختار امنیتی آمریکا در حفاظت از تجارت جهانی انرژی را ندارد و همچنان در حوزه ائتلاف‌سازی امنیتی با محدودیت‌هایی روبه‌روست.

آنچه بیان شده، تنها بخشی از پیچیدگی‌های بحران هرمز و پیامدهای آن برای چین و جهان است. تحولات پس‌اجنگ در هرمز بسیار پیچیده‌تر از تحلیل‌های ساده و تک‌عاملی بوده و به تدریج از سطح کنترل صرفا ملی و منطقه‌ای عبور کرده است. امروز هرمز به نقطه عطف و تلاقی رقابت‌های ژئوپلیتیکی، امنیت انرژی، جنگ اقتصادی و آینده موازنه قدرت در آسیا تبدیل شده است.

در چنین شرایطی، شناخت دقیق واقعت‌های موجود نیازمند تحلیلی جامع و چندبندی است؛ تحلیلی که بتواند هم‌زمان روند و دینامیک ابعاد اقتصادی، سیاسی، امنیتی و فناورانه بحران را در نظر بگیرد. برای همه کشورها، شناخت روند تحولات و تأثیر آن بر منافع ملی و همچنین میزان بهره‌مندی رقیب، اهمیت یافته است، اما این امر برای ایران و آینده آن نقش تاریخی و حیاتی دارد.

تجربه بحران اخیر نشان می‌دهد که هنر حفظ همیشگی هرمز تنها با اتکا بر قدرت میدانی و ابزار نظامی امکان‌پذیر نیست. پایداری نفوذ و مدیریت بحران، در کنار اقتدار میدانی، نیازمند تعامل مؤثر با شرکای راهبردی و تعریف منافع مشترک بلندمدت به‌صورت نوآورانه و ابتکاری است؛ در غیر این صورت، حتی قدرت‌های بزرگ هم‌پیمان نیز ممکن است در برابر دینامیک پیچیده تحولات آینده با محدودیت‌های بیش‌بینی‌نشده روبه‌رو شده و براساس منافع ملی خود ترغیب به تغییر راهبرد شوند.

شاهنامه، ستون استوار هویت ایرانی

امروز بیش از هر زمان دیگر، نسل جوان ما نیازمند آشنایی با شاهنامه، حافظ، سعدی، مولوی و دیگر قله‌های فرهنگ و ادب ایران‌زمین است. ملتی که از گذشته، زبان، فرهنگ و مفاخر خود فاصله بگیرد، در برابر تهاجم فرهنگی و بحران هویت آسیب‌پذیر خواهد شد.

زبان فارسی میراث مشترک همه فارسی‌زبانان جهان است؛ زبانی که قرن‌ها زبان علم، ادب و فرهنگ در گستره‌ای وسیع از شبه‌قاره هند تا آسیای میانه و بخش‌هایی از جهان اسلام بوده است. شاهکارهایی همچون شاهنامه، گلستان، مثنوی و دیوان حافظ، گواه عظمت این زبان تمدن‌ساز هستند.

بزرگداشت فردوسی تنها تجلیل از یک شاعر نیست؛ پاسداشت خرد، هویت، ایران‌دوستی، زبان فارسی و فرهنگ ایرانی-اسلامی است. امروز وظیفه همه ماست که در حفظ، تقویت و ترویج زبان فارسی و میراث گران‌سنگ فردوسی بزرگ بکوشیم و این امانت تاریخی را به نسل‌های آینده بسپاریم. همان‌گونه که فردوسی بزرگ سروده است:

نباشد همی نیک و بد پایدار

همان به که نیکی بود یادگار

خاطرات جمعی و شهرهای امروز ما

این مکان‌ها اگر در اختیار جوانان مشتاق و هنرمند و تشنه علم و دانش قرار نگیرند، برای چه کاری شایسته خواهند بود؟ فضاهای عمومی دیگری نیز وجود دارند که خاطره می‌آفرینند. انفال در شرح اسلام به آنجا که مال همه است، گفته می‌شود.

مثلا ساحل دریاها، حریم رودخانه‌ها و جنگل‌ها و مراتع... در زمانه مدرن، اینها همه باید از آن عموم مردم باشند، درحالی‌که تمام سواحل دریای خزر را اشخاص خصوصی خریده‌اند و ساخته‌اند. این اراضی در دوران حاضر می‌تواند دوباره به مکان عمومی تبدیل شود. چه بسیار سواحلی بکر که به دانشگاه‌های دولتی واگذار شده‌اند و نباید ساخته شوند.

^[1]

هفتمین دیدار ترامپ و شی میان تنش اقتصادی، بن بست تایوان و پرونده ایران

مذاکرات پکن زیر سایه جنگ

شرق: دیدار رهبران ایالات متحده و چین در پکن، تقاطع پیچیده بحران‌های جهانی از جنگ ایران تا معمای امنیت تایوان است. در حالی که واشینگتن به دنبال مهار قیمت انرژی و گسترش تجارت آزاد است، پکن می‌کوشد ساختار متزلزل اقتصاد دولتی خود را نجات دهد. دستور کارهای دونالد ترامپ و شی‌جین‌پینگ به احتمال زیاد به مسائلی خواهد پرداخت که مخاطبان داخلی هر دو کشور را آرام می‌کند؛ مسائلی که اهمیت آنها اگر بیشتر از نمایش دیپلماتیک نباشد، کمتر از آن نیست. دونالد ترامپ روز دوشنبه، درست سه روز پیش از اولین دیدار برنامه‌ریزی شده خود با رهبر چین در این دوره ریاست‌جمهوری، با لحنی محاسبه‌گرانه گفت: «من رابطه بسیار خوبی با رئیس‌جمهور شی دارم. ما تجارت زیادی انجام می‌دهیم، اما این یک تجارت هوشمندانه است.» این اظهارنظر در میانه یک جنگ تقریباً سه‌ماهه میان ایالات متحده و ایران بیان شد؛ جنگی که چین با توجه به موقعیت خود به‌عنوان بزرگ‌ترین شریک تجاری ایران، نقش مهمی ایفا می‌کند. پکن با خرید حدود ۹۰ درصد از صادرات نفتی تهران، علا شریان مالی ایران را تأمین می‌کند که منافع واشینگتن را به چالش کشیده است. این جنگ و اختلال ناشی از آن در عرضه جهانی نفت، هر دو ابرقدرت اقتصادی جهان و همچنین صنایع و مصرف‌کنندگان آنها را به‌شدت نگران و ملتهب کرده است. در حالی که هر دو کشور دارای ذخایر نفتی کافی هستند، اما این ذخایر نمی‌توانند تا ابد دوام بیاورند و تکیه بر آنها یک استراتژی پایدار برای اقتصادهای تشنه انرژی نیست. پیامدهای این بحران در کف میدان کاملاً ملموس است و هزینه‌های اقتصادی ملموسی را بر ساختار بازار تحمیل می‌کند. در چین، پالایشگاه‌های مستقل کوچک مجبور به کاهش تولید نفت شده‌اند که نشان‌دهنده شکنندگی زنجیره تأمین آنهاست. در سوی دیگر میدان، آمریکایی‌ها اکنون در جایگاه‌های سوخت سراسر کشور به‌طور متوسط بیش از ۴۰۵ دلار برای هر گالن بنزین می‌پردازند؛ رقمی که تقریباً ۱۰۵ دلار در هر گالن بیشتر از زمان آغاز جنگ است. این افزایش قیمت، در واقع نوعی مالیات پنهان است که تحرکات محسوس ضدغربی بر دوش مالیات‌دهندگان و ساختار اقتصاد آزاد ایالات متحده تحمیل می‌کند. ترامپ و شی برای ششمین بار در میان مجموعه‌ای از تنش‌های جهانی با یکدیگر دیدار خواهند کرد؛ از جمله درگیری اخیر روسیه با اوکراین که اکنون بیش از چهار سال از آن می‌گذرد، پرسش‌های بنیادین درباره آینده ناتو، وضعیت امنیتی تایوان و نفوذ فزاینده هوش مصنوعی در معماری قدرت جهانی.

تجارت در برابر دیوارهای پکن

ترامپ پیش از عزیمت خود برای شرکت در این اجلاس دوروزه که پنجشنبه و جمعه برگزار می‌شود، اعلام کرد تمرکز اصلی او بر تجارت خواهد بود. این تمرکز شامل فشار بر چین برای خرید بیشتر محصولات کشاورزی ایالات متحده، صادرات خاک‌های کمیاب و بهبود عدم توازن تجاری میان دو کشور است. مسائلی که همگی ظنین سیاسی مستقیمی در داخل آمریکا دارند و پایگاه رای‌دهندگان محافظه‌کار و کشاورزان را که ستون فقرات اقتصاد تولیدی آمریکا هستند، هدف قرار می‌دهند. تحلیلگران همچنین معتقدند که ترامپ به دنبال جلب همکاری چین در کاهش تنش‌ها با ایران و تثبیت بازارهای انرژی است تا بتواند از این اهرم برای مهار هزینه‌های داخلی استفاده کند. رایان هاس، پژوهشگر مؤسسه بروکینگز، به وال‌استریت ژورنال گفت: «ترامپ خواهان یک رابطه باثبات با چین است و می‌خواهد در زمینه تجارت، در حال پیشرفت دیده شود.»

بااین‌حال، ساختار بسته چین نگرانی‌های عمیق‌تری را در لایه‌های سیاست‌گذاری واشینگتن ایجاد کرده است. برخی ناظران می‌گویند ترامپ ممکن است شی را دربارۀ پرونده جیمی لای تحت فشار قرار دهد؛ ناشر روزنامه هنگ‌کنگ و رهبر دموکراسی خواهی که به جرم دفاع از آزادی‌های فردی و بیان آزاد، بیش از پنج سال است در سیستم قضائی تحت کنترل حزب کمونیست چین زندانی است. بسیاری از مقامات آمریکایی با درک اهمیت ارزش‌های بنیادین آزادی، از چین خواسته‌اند لای را آزاد کند، اما اولویت‌های داخلی شی جین‌پینگ کاملاً متفاوت است و بقای سیستم تک‌حزبی بر هرگونه حق فردی ارجحیت دارد.

شی که هدایت یک سیستم متمرکز را بر عهده دارد، اکنون با پیامدهای اجتناب‌ناپذیر اقتصاد دولتی دست و پنجه نرم می‌کند. چین با رشد اقتصادی کند، بی‌ثباتی در بخش املاک و مستغلات، کاهش شدید اعتماد مصرف‌کننده و فشارهای تجاری مرتبط با تعرفه‌های هدفمند ایالات متحده روبه‌روست. این بحران‌ها تصادفی نیستند، بلکه نتیجه منطقی مداخله دولت در بازارهای آزاد و سرکوب ابتکار عمل فردی به شمار می‌روند. براساس ارزیابی تحلیلگران، پکن مشتاق است تا تصویری از ثبات ارائه دهد که به روایت داخلی حزب کمونیست کمک کند؛ روایتی که تلاش می‌کند با وجود تمام ناکارآمدی‌ها، چین را بازیگری قابل اعتمادتر از آمریکا در سطح جهانی نشان دهد. ادگار دی‌کیگان در گزارشی برای مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی که پیش از این اجلاس منتشر شد، نوشت: «اولویت اصلی چین، ثبات بیشتر در روابط خود با ایالات متحده، به‌ویژه ثبات بیشتر در زمینه تعرفه‌هاست.» شی همچنین به احتمال زیاد تلاش خواهد کرد ترامپ را متقاعد کند که فروش تسلیحات آمریکایی به تایوان را محدود کند؛ جزیره دموکراتیک و خودگردانی که پکن آن را «هسته منافع مرکزی چین» می‌داند، اما در واقع یک دژ مستحکم برای بازارهای آزاد در شرق آسیاست.

دیپلماسی نامه‌نگاری

ترامپ روز گذشته برای یک اجلاس دوروزه با شی جین‌پینگ در پکن فرود آمد؛ جایی که او برای هفتمین بار با رهبر چین روبرو خواهد شد و با مردی تجدید دیدار می‌کند که به‌نوعی به دوست مکاتبه‌ای او تبدیل شده است. این اولین سفر یک رئیس‌جمهور ایالات متحده به چین در ۹ سال اخیر به شمار می‌آید. رهبران دو کشور قدرتمند جهان از طریق نامه با یکدیگر در ارتباط بوده‌اند. به گفته افراد مطلع از این رویه، این یکی از راه‌های متعددی است که آنها تلاش کرده‌اند تا با وجود تنش‌های دیرینه میان واشینگتن و پکن و جایگاهشان در نظارت بر سیستم‌های سیاسی کاملاً متفاوت، یک رابطه شخصی ایجاد کنند. این پویایی در اجلاس این هفته به یوته آزمایش گذاشته خواهد شد؛ جایی که دور رهبر دربارۀ مسائل پرچالشی مانند تجارت، ایران و استقلال تایوان بحث خواهند کرد.

در سطح عمومی، شی و ترامپ تلاش خواهند کرد اختلافات ایدئولوژیک و ساختاری خود را بپوشانند. شی با سبکی بانسکوه از ترامپ پذیرایی خواهد کرد؛ از تور معبد بهشت گرفته تا برگزاری مذاکرات در تالار بزرگ خلق، میزبانی یک ضیافت شام دولتی برای هیئت آمریکایی متشکل از مدیران عامل شرکت‌های بزرگ تکنولوژی و صنعت و اعضای کابینه و نشست با رئیس‌جمهور ایالات متحده برای مراسم سنتی چای. دیدار این دو ابرقدرت در حالی انجام می‌شود که جنگ ایران بر اقتصاد هر دو کشور سایه انداخته و ترامپ شرکای رادیکال پکن در ونزوئلا و کوبا را هدف قرار داده است. الیزابت اکونومی، مشاور سابق دولت بایدن در امور چین، به وال‌استریت گفت: «هم ترامپ و هم شی درباره تثبیت روابط همسو هستند و تجارت و سرمایه‌گذاری را پررابط‌ترین کانال برای دستیابی به این هدف در کوتاه‌مدت می‌دانند.» بااین‌حال، حقیقت این است که هر طرف در تلاش است تا وابستگی خود به دیگری را بدون گسستن ناگهانی رابطه‌ای که باعث کارکرد هر دو اقتصاد می‌شود، کاهش دهد. پس‌زمینه رقابتی این دیدار در این هفته با انتشار ارزیابی جدیدی درباره استراتژی صنعتی چین توسط اتاق بازرگانی ایالات متحده، درست پیش از عزیمت ترامپ، تیزتر و شفاف‌تر شد. گزارش راهبردی اتاق بازرگانی آمریکا استدلال می‌کند که «پنجره برای واکنش مؤثر سیاسی» به مدل اقتصادی دولت‌محور چین «در حال بسته شدن است.» زمان بندی انتشار این ارزیابی از سوی بزرگ‌ترین گروه لابی تجاری ایالات متحده، یادآوری تندی بود که دلایل برای جداسازی مدیریت‌شده اقتصاد دو کشور و فاصله‌گرفتن از یک سیستم سوسیالیستی که رقابت منصفانه را نقض می‌کند، بیشتر شده است. براساس گفته افراد مطلع از نشست‌های این دور رهبر، ترامپ در پشت درهای بسته با چنان احترامی با شی رفتار می‌کند که به ندرت به دیگر رهبران نشان می‌دهد و

گزارش

پیمان دفاعی عربستان و پاکستان گسترش می‌یابد

در میانه بحران امنیتی خاورمیانه و پیامدهای جنگ، پاکستان از احتمال پیوستن ترکیه و قطر به پیمان دفاعی مشترک خود با عربستان سعودی خبر داد؛ ائتلافی نظامی که با هدف مهار بی‌ثباتی و حفاظت از بلومبرگ روز گذشته در گزارشی نوشت هم‌زمان با تغییر آرایش امنیتی خاورمیانه شریان‌های انرژی جهان شکل می‌گیرد. و آسیای جنوبی به دلیل جنگ جاری میان ایالات متحده و ایران، پاکستان از تمایل ترکیه و قطر برای پیوستن به پیمان دفاعی دوجانبه خود با عربستان سعودی برده برداشته است.

خواجه آصف، وزیر دفاع پاکستان، با تأیید این تحول استراتژیک اعلام کرد این ترتیبات نظامی در مراحل نهایی‌سازی قرار دارد. او تأکید کرد این توافق در نهایت می‌تواند به یک چارچوب گسترده و فراگیر برای امنیت منطقه‌ای گسترش یابد. خواجه آصف در یک مصاحبه تلویزیونی داخلی موضع صریح دولت خود را بیان کرد. او گفت: «اگر قطر و ترکیه نیز به این توافق موجود بپیوندند، یک پیشرفت بسیار مطلوب خواهد بود.» وزیر دفاع پاکستان یادآور شد این ابتکار نظامی با هدف ایجاد بلتغرمی وسیع‌تر برای همکاری میان کشورهای «هم‌فکر» طراحی شده است. محور اصلی این معماری دفاعی، تقویت ثبات منطقه‌ای و حفظ امنیت

دسته‌جمعی در برابر تهدیدات پیرامونی است. پایه‌های این ائتلاف بزرگ بیش‌تر در پاییز گذشته محکم شده است. عربستان سعودی و پاکستان در سپتامبر ۲۰۲۵ یک توافق‌نامه استراتژیک دفاعی امضا کردند که بند مرکزی آن پیام روشنی برای بازیگران به‌رهزنده نظم منطقه دارد. براساس این سند، هرگونه تجاوز علیه هر یک از دو کشور، به منزله تجاوز علیه هر دو کشور تلقی خواهد شد. در همین چارچوب، ماه گذشته یک گروه نظامی از ارتش پاکستان وارد پایگاه هوایی ملک عبدالعزیز در قلمرو پادشاهی سعودی شد. این نیروها برای پشتیبانی از همکاری‌های نظامی مشترک و تلاش‌های مربوط به امنیت منطقه‌ای مستقر شده‌اند.

MS
Iran MS Society
انجمن مصلحت‌انگاران ایران
تماس

هیچ مرزی برای رویاهای ما وجود ندارد.

ام اس ناتوانی نیست

کنترل ام اس با تشخیص به موقع و درمان

www.iranms.org ۰۸-۶۶۹۵۱۱۸۷ ۰۹-۶۶۹۵۳۹۰۷

^[1]